

Användning av hemlig dataavläsning i ett tvångsmedelsärende vid Västerorts åklagarkammare

1. Bakgrund

Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden (nämnden) ska underrättas när rätten beslutar i fråga om tillstånd till hemlig dataavläsning (21 § lagen [2020:62] om hemlig dataavläsning). Med utgångspunkt i dessa underrättelser har nämnden granskat ett tvångsmedelsärende vid Västerorts åklagarkammare för att kontrollera om det, i de delar som avser hemlig dataavläsning, har handlagts i enlighet med lag eller annan författning.

Nämnden har tagit del av de handlingar i ärendet som avser hemlig dataavläsning. Med anledning av iakttagelser som gjorts vid granskningen har ansvarig åklagare besvarat frågor.

2. Rättsliga utgångspunkter

Hemlig dataavläsning innebär att uppgifter, som är avsedda för automatiserad behandling och åtkomliga i ett avläsningsbart informationssystem, hämtas in i hemlighet med ett tekniskt hjälpmedel (1 § lagen om hemlig dataavläsning).

Sedan den 1 april 2025 ska det i ett tillstånd till hemlig dataavläsning anges bl.a. under vilken tid som verkställighet får ske, i stället för vilken tid tillståndet avser (18 § första stycket 1 lagen om hemlig dataavläsning). Tiden för verkställighet får inte bestämmas längre än vad som är nödvändigt i det enskilda fallet och får inte vara längre än en månad från dagen för beslutet (18 § andra stycket lagen om hemlig dataavläsning).

Under verkställighetsperioden får alla uppgifter som omfattas av tillståndet och som är åtkomliga i informationssystemet hämtas in. Det följer alltså inte någon begränsning i lagtexten hur gamla uppgifter som får inhämtas. I förarbetena anges dock att en sådan begränsning som utgångspunkt bör ställas upp i de villkor som tillståndet förenas med. I de fall där det inte är möjligt att ange villkor som tar sikte på inhämtningsfasen bör det enligt

förarbetena i de allra flesta fall vara möjligt att ange tidsmässiga villkor som begränsar vilka uppgifter som får granskas.¹

3. Nämndens iakttagelser och bedömning

I det granskade ärendet har åklagaren ansökt om och beviljats tillstånd till hemlig dataavläsning. Som tid för verkställighet har i ansökan och tillståndet en historisk tidsperiod angetts.

Nämnden har ställt frågor till åklagaren om bl.a. verkställighetsperioden. Åklagaren har anfört i huvudsak att perioden valdes i enlighet med vad Polismyndigheten angett vara nödvändigt.

Nämnden konstaterar att det i ansökan om hemlig dataavläsning inte angetts under vilken tid som verkställighet får ske. I stället har det, som det får förstås, angetts vilken tid tillståndet avser. Som redovisats innebär den nya regleringen att begränsningar för hur gamla uppgifter som får inhämtas bör anges genom villkor. Nämnden, som således är kritisk till utformningen av ansökan, vill framhålla vikten av att beslutande åklagare har tillräcklig kunskap om regelverket om hemlig dataavläsning.

Vad som i övrigt förekommit föranleder inget uttalande från nämnden.

4. Beslut

Med detta uttalande avslutas ärendet.

På Säkerhets- och integritetsskyddsnämndens vägnar

Gunnel Lindberg

I avgörandet har deltagit: Gunnel Lindberg (ordförande), Eva Melander Tell, Anti Avsan, Anna Ekström, Charlotta Bjälkebring Carlsson, Jon Karlfeldt och Per Schöldberg (enhälligt).

Föredragande: Ida Olsson

¹ Se prop. 2024/25:51 s. 55 och 83. Jfr även nämndens remissyttrande den 25 mars 2024 över betänkandet Hemlig dataavläsning – utvärdering och permanent lagstiftning (SOU 2023:78) (dnr 182-2023) s. 7–8.

Expedition till:

Västerorts åklagarkammare

För kännedom till:

Åklagarmyndigheten, tillsynsavdelningen